



**“The Role of Regions in the EU2020 Strategy:
Sustainable growth of South regions in a European context”**

Περιφερειακή χρήση των ευρημάτων του ESPON

Στέλλα ΚΥΒΕΛΟΥ, Επ. Καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικής & Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Πάντειο Πανεπιστήμιο, Επ. Υπεύθυνη ESPON 2013 Contact Point
Δώρα ΑΥΓΟΥΛΙΔΟΥ, Σύμβουλος Περιφερειακής Ανάπτυξης, Μέλος ΕΣΕ

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 2013



Στόχοι ευρημάτων του ESPON

Οι Στοχευμένες Αναλύσεις (προτεραιότητα 2) που ανέπτυξε το ESPON ενδείκνυται να χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία για την:

- κατανόηση ότι ο σχεδιασμός πρέπει να γίνεται στη λογική μιας διευρυμένης εδαφικής κλίμακας
- σύγκρισή τους με άλλες περιφέρειες
- αναγκαιότητα ύπαρξης ευρωπαϊκής αντίληψης κατά τον σχεδιασμό ανάπτυξης των περιφερειών.



Πλαίσιο περιφερειακής χωρικής ανάλυσης

Η αντίληψη της ανάπτυξης μιας περιφέρειας σε έναν ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, υπογραμμίζει την αναγκαιότητα κατανόησης των ιδιαιτεροτήτων της κάθε περιφέρειας σε αυτόν μέσα από τον περιφερειακό τους αναπτυξιακό σχεδιασμό και τη θέσπιση πολιτικών

= κατανόηση των χαρακτηριστικών και των απαιτήσεων της περιφέρειας



Δράσεις και projects που αντικατοπτρίζουν τις ιδιαιτερότητες και τις προκλήσεις στην κάθε περιφέρεια



Τι διαμορφώνει το προφίλ μιας Περιφέρειας;
(TEDI Project)

Κάθε Περιφέρεια έχει μοναδικά χαρακτηριστικά.

αλλά πρέπει να απαντήσει σε 4 βασικές ερωτήσεις:

- ❖ τί τύπος Περιφέρειας είμαι;
- ❖ ποια είναι τα εγγενή μου χαρακτηριστικά και οι τάσεις ανάπτυξης;
- ❖ ποια είναι τα πλεονεκτήματά μου έναντι άλλων;
- ❖ ποια είναι η δυναμική μου στη χωρική ανάπτυξη;

Δημιουργία **περιφερειακής ταυτότητας**

Ανταγωνισμός με περισσότερες περιφέρειες σε **υψηλότερο επίπεδο**

Συνέργειες με Περιφέρειες με **συμπληρωματικά χαρακτηριστικά**.



Δείκτες περιφερειακής απόδοσης (EUROISLANDS Project)

Κάθε Περιφέρεια θεωρεί εαυτόν άριστον!

αλλά για να το πετύχει:

- ❖ πόσο καλά αποδίδω;
- ❖ ποια είναι τα συγκριτικά μου πλεονεκτήματα;
- ❖ σε τι τα πάω καλύτερα, που πρέπει να βελτιωθώ;
- ❖ ποιοι επενδυτές θα ενδιαφέρονταν για την Περιφέρειά μου;
- ❖ σε τι συνίσταται η αναπτυξιακή μου προοπτική;

Εργαλεία: SWOT Analysis ή Benchmarking, εργαλείο NEXUS

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, μπορεί να γίνει ανίχνευση της **περιφερειακής δύναμης**, αναφορικά με την **εδαφική συνεργασία** και τη **διακυβέρνηση**.



Οι Περιφέρειες στα δίκτυα συνεργασίας (METROBORDER Project)

Κάθε Περιφέρεια είναι μέλος μιας ευρύτερης χωρικής δομής.

Κοινά στοιχεία όπως διασυνοριακοί ποταμοί, υποδομές και οικονομικές ζώνες διαμορφώνουν μια διαφορετική διάσταση στην εδαφική ανάπτυξη που προϋποθέτει κοινή οπτική, πολιτικές και δράση.

- ❖ που ανήκω χωρικά;
- ❖ με ποιες χώρες, περιφέρειες και πόλεις συνδέομαι από τη θέση που βρίσκομαι;
- ❖ τι είναι αυτό που με συνδέει με τις περιοχές αυτές;

Σαφής έμφαση δίνεται στο **ρόλο των θεσμικών φορέων** που προσδιορίζει το **πεδίο** και το **πλαίσιο διαπεριφερειακής συνεργασίας**.



Διερεύνηση του λειτουργικού χώρου όπου ανήκει μια περιφέρεια (METROBORDER Project)

Κάθε Περιφέρεια είναι μέλος μακροπεριφέρειας/διασυνοριακής περιοχής.

Έκδηλη ανάγκη για συνέργειες και κοινές πολιτικές.

- ❖ σε ποια χωρική ενότητα ανήκω;
- ❖ με ποιον από το άμεσο περιβάλλον μου μπορώ να έχω κοινές πολιτικές;
- ❖ ποιο είναι το επίπεδο εκείνο που πρέπει να φτάσω για να πετύχουν οι πολιτικές μου;

Ο προσδιορισμός του «**ανήκειν**» σε έναν ευρύτερο χώρο λειτουργίας είναι ικανός να ενδυναμώσει την Περιφέρεια στο πλαίσιο του **ανταγωνισμού** και να ενισχύσει την **επιρροή** της.



Επιρροές που ασκούνται σε μια Περιφέρεια
(SURE Project)

Η ανάπτυξη κάθε Περιφέρειας επηρεάζεται από εξωτερικές και γεωγραφικά ευρύτερες δυνάμεις.

- ❖ πώς αντιμετωπίζω προκλήσεις όπως η παγκοσμιοποίηση, η οικονομική ύφεση, το δημογραφικό, η κλιματική αλλαγή, κλπ.;
- ❖ πόσο με επηρεάζει το εξωτερικό μου περιβάλλον;
- ❖ ποιοι παράγοντες και χαρακτηριστικά είναι κοινά;

Εργαλεία: Η χρήση διεθνών και EU σεναρίων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ώστε να επιτευχθεί μια **διαρκής βελτίωση των δεικτών** μιας Περιφέρειας.



Επιρροές που ασκεί μια Περιφέρεια σε άλλες (METROBORDER Project)

Κάθε Περιφέρεια διαθέτει δύναμη άσκησης επιρροής.

Για να αντιληφθούν τη δύναμή τους στο ευρύτερο χωρικό και λειτουργικό τους περιβάλλον :

- ❖ τι μπορώ να προσφέρω σαν Δήμος / Περιφέρεια στους γείτονές μου στο θέμα της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης;
- ❖ πόσο δραστήριος είμαι σε θέματα αντιμετώπισης της περιβαλλοντικής μόλυνσης και της διαχείρισης των απορριμμάτων;
- ❖ πώς θα αξιοποιήσω τη δυναμική μου λαμβάνοντας υπόψη τις θεσμικές και χωρικές μου ιδιαιτερότητες;

Εργαλεία: Μελέτη **καλών πρακτικών / benchmarking** για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την **περιφερειακή στοχοθεσία** και τον **αναπτυξιακό προσανατολισμό**.





ESPON Knowledge Base

- ✓ Στοχευμένες Αναλύσεις
- ✓ Συγκριτικά στοιχεία και δείκτες σε επίπεδο NUTS2 και NUTS3
- ✓ Ιεράρχηση Περιφερειών
- ✓ Περιγραφή της χωρικής δομής της ΕΕ σε παγκόσμιο/ευρωπαϊκό, διακρατικό και περιφερειακό/τοπικό επίπεδο
- ✓ Περιγραφή για την εδαφική συνεργασία και διακυβέρνηση (μοντέλα συνεργασίας, καλές πρακτικές και Αξιολόγηση Χωρικών Επιπτώσεων ευρωπαϊκών πολιτικών)
- ✓ Καινοτόμες μέθοδοι έρευνας και εφαρμοσμένης περιφερειακής έρευνας.



Προστιθέμενη Αξία των Στοχευμένων Αναλύσεων για τις Περιφέρειες

- Νέα μοντέλα χωρικής συνεργασίας
- Ενσωμάτωση ευρωπαϊκής διάστασης στη διαδικασία διαβούλευσης για τον σχεδιασμό αναπτυξιακών πολιτικών, δημιουργώντας ένα μοντέλο βιώσιμης προσέγγισης στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι Περιφέρειες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα **εργαλεία του ESPON** -και κυρίως τα ευρήματα- προκειμένου να διερευνήσουν τη **δυναμική** τους, να θεσπίσουν τις **πολιτικές** τους σε ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο και να πετύχουν τους υψηλούς **αναπτυξιακούς στόχους**.





ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ!

ΕΘΝΙΚΟ ΣΗΜΕΙΟ ΕΠΑΦΗΣ ESPON 2013

www.espon2013.panteion.gr

